

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: BERGEN 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BERGEN 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

„СПОВНЯЙМО НАШІ ЗАВДАННЯ“ — КАЖЕ ПРЕЗИДЕНТ У СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАННЯХ

ВАШИНГТОН. — „Найліпше можемо допомогти нашим воювачам на фронтах у часі Різдва тим, що будемо сповняти завдання, призначені кожному з нас і будемо робити те, що найбільше сприятиме до перемоги у війні у найближчій майбутності“ — так сказав президент Рузвельт вчасі пресової конференції, останньої перед святами. Потім говорив далі: „Тому я взиваю, щоб кожен з нас підняв своєї роботи і втримав на постійній висоті припаси воєнних матеріалів, потрібних нашим воювачам на воєнних фронтах“.

Коли мова перейшла на Атлантийський Чартер, президент заявив, що засади цього чарту, таксамо важні сьогодні, як важними вони були в 1941 році.

ПОГОДИЛИСЯ НА ДОПОМОГУ БЕЛЬГІ

НЬО ЙОРК. — Між бельгійським урядом і військовою владою Альянтів дійшло до згоди, якими способами має йти допомога до Бельгії, як це виявив президент бельгійського допомогового комітету Вільям Віксем Гофман після свого повороту з Бельгії. Найперше відшлють до Бельгії 75 тон убрания кораблем, який причалить до порту в Антверпен. Після цього набір буде складений в Брюсселі. Крім убрания дуже потрібні в Бельгії ліки, каже Гофман, бо там діти хворіють дуже на туберкульозу.

ПОЛЬЩУ ПРОДАЛИ — ТВЕРДИТЬ КАТОЛИЦЬКА ГАЗЕТА.

БОСТОН. — Католицький епархіяльний тижневик „Ди Пайлот“ у редакційній статті пише, що Чорчил просто продав Польщу так як Чемберлін продав був Чехословаччину. Описуючи найновіший поділ Польщі як „злочин, проти якого на підставі засад і сумління треба кричати“, газета теж твердить, що Америка не може більше надіятися, діждатися хвилі, коли сумління, засади будуть ще раз виставлені на пробу, бо край мовчки приглядається, як сповняється злочин на його очах. „Про це знає Чорчил, знає де Гол і знає наш департамент стейту, але не кажуть нічого і дозволяють поповнити цей Іродовий злочин на невинних“ — твердить „Ди Пайлот“. А про лінію Курзона пише, що це була лінія придумана лише на місяць учасі перемир'я.

ЛИПМЕН ПРО ЛЬВІВ СЕРЕД „РОСІЙСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ“

НЬО ЙОРК. — Колумніст газети „Геральд Трибюн“ Волтер Липман, що вважає себе „експертом“ у міжнародних справах, обговорюючи справу Польщі, доходить до таких висновків: „Можемо думати так, як думаю, що поляки мають справедливі претенсії до затримання Львова. Але з огляду на безпеченство наших воювачів на Тихому океані треба зберегти простий розум і не виставляти на небезпеку вирішення війни та згоду Альянтів, а з тим і визволення Польщі, через зосередження уваги на малій провінції де лежить місто з подавляючим польським населенням у краю з подавляючим російським населенням“.

ДУМКА ПРЕЗИДЕНТА ПРО КОЛЮМНІСТІВ.

ВАШИНГТОН. — На пресовій конференції сказав президент Рузвельт, що сьогоднішні колумністи це неперотрібні відходи цивілізації. „Алеж пане президенте“ — відповіла пані Мей Крейг, кореспондентка газет із стейту Мейн — „таж ви маєте колумніста в родині!“ Серед загального сміху президент заявив, що цей колумніст є цілком іншого характеру, бо він пише лише щоденник — Колумніст з родини Рузвельта це пані Рузвельт, жінка самого президента, яка пише синдиковані статті до газет під наголовком „Мій щоденник“.

ДЕТЕКТИВИ НАЙШЛИ ПЕРСТЕнь У ПЕСИКУ.

НЬО ЙОРК. — Детективи ствердили, що 5-місячний песик пані Стерн, проковтнув дорогий перстень з діамантом, коли вона спала. Переконавшись, що вчасі її сну ніхто не міг увійти до спальні пані Стерн, детективи взяли песика до хемічної лабораторії, де при помочи флюоресценційного світла провірено, що песик має перстень у жолудку. Песика віддали до ветеринаря, щоб витягнув з нього перстень.

ТРУМАН НЕ ПРИЙМЕ ПОБІЧНОГО ЗАНЯТТЯ.

ВАШИНГТОН. — Сенатор Гарі С. Труман, вибраний віцепрезидентом разом із президентом Рузвельтом на нову каденцію, явив перед своїми приятелями, що він і президент погодилися, щоб віцепрезидент не приймав на себе ніякого побічного обов'язку крім тих, які на нього накладає його становище.

Дві банкові групи побиваються за світову агенцію

ВАШИНГТОН. — У виконанні постанов з монетарних нарад в Бретон Вудз має бути заложений світовий банк для реконструкції і розбудови. Цю справу займається незабаром конгрес, який крім укладення способу заложення світового банку мусять ще займатися погодженням конкурентних двох банкових груп у Злучених Державах, які хочуть перебрати на себе банкову діяльність. Одна група це Американ Банкерс Асошіейшен, а друга це Нью Йорк Стейтс Банкерс Асошіейшен. Обі групи перестудіювали докладно цілу справу, обі вже вирішили її для себе, лише не оголосили придомно своїх рішень і помісань.

БЕЛЬГІЯ ВІДЗІСКАЛА ЧВЕРТЬ БІЛІОНА В ЗОЛОТІ

НЬО ЙОРК. — Федерал Різерв Бенк оф Нью Йорк переніс золото вартости \$223,292,833 з рахунку Банку Франції на рахунок Національного Банку Бельгії. Спів за ці гроші тривав ще від лютого 1941 р. в ньюйоркському суді. Їх мав передати французький уряд у Віші для нацистської влади, яка тоді окупувала Францію.

Спів покінчений ще 19 жовтня 1944 р. Золото, признане бельгійському урядові, важить 198 метричних тон, а подрібно угода вимагає перенесення до Національного Банку Бельгії 198,439 кілограмів, 841 грами і 69 міліграмів.

НЕ СКАЖУТЬ НІЧОГО КОРЕСПОНДЕНТАМ ПРО НАРАДУ ТРЬОХ

ВАШИНГТОН. — На пресовій конференції президент Рузвельт виявив, що ще не вирішено в подробицях конференції його з прем'єром Чорчилем і маршалом Сталіном. Він ще раз заявив, як уже заявляв давніше, що як і буде якість рішення, то подробиць з нього репортери не довідаються.

ЮГОСЛАВІЯ В КИШЕНИ СТАЛІНА

ВАШИНГТОН. — Як наслідок рішення в справі Польщі дипломати вважають за певне, що Югославія опинилася в кишени Сталіна. Терор, голод і нужда приневолюють населення піддатися зарученням маршала Тіта, який заборонив передавати у світ новинки із Югославії. Таке сказав д-р Константин Фотіч, який недавно зрезигнував із становища югославського посла. За його словами на Балкані будуть такі комуністичні держави: Югославія, Албанія, Болгарія і мабуть Румунія.

„Елас“ робить нові пропозиції мира

АТЕНИ. — Воюючі ліві організації „Елас“ вислали генералови Скобієви, командантові грецьких військ у Греції, нову пропозицію погодження діями в Греції. „Елас“ пропонує віддати свої війська з Атен на лінію, означену передаті генералом Скобієви, якщо „Елас“ дістануть амністію і буде встановлена спільна комісія для нагляду роззброєння. Генерал каже, що він цієї пропозиції не дістав.

ЗАСУДЖЕНО ДВОХ ІТАЛІЙСЬКИХ ГЕНЕРАЛІВ

РИМ. — Італійський суд засудив двох італійських генералів на довідлітню в'язницю за те, що вони не боронили Неаполь від німців. Кожен з них дістав 20 літ тюрми. Того самого дня засуджено теж Італіянку Корделію Танці, одну з бувших любовниць Мусоліні, на 30 літ в'язниці за співпрацю з ворогом. На розправі виявилось мало з життя Італійського диктатора; сказано тільки, що він самий любив пригравати на скрипці до танців любовниць. Салю розправ була битком набита цікавими, які видно добре бавилися, коли обвинувачена боронилася догочим плачем.

ГРЕЦЬКИЙ КВІСЛІНГ НЕ ПРОЯВЛЯЄ ЖАЛІВ

АТЕНИ. — У місцевій тюрмі дожидає суду за державну зраду грубас Іван Раліс, що його загалом називають „грецьким Лявалем“. Він сидить у тій самій тюрмі, до котрої він післяв тисячі греків за те, що вони не хотіли співпрацювати з німцями, а з котрої дорога зривайно йшла на місце страчення.

Раліс заявляв американського кореспондента, що він усе це робив для добра грецького народу, та що він є примірним грецьким патріотом, котрий до того рятував Грецію від комунізму. Він жалував, що його гвардейські батальони не вбили ще більше греків. „Я все був анти-комуністом“, говорив він газетареві, „просив в німців зброї“ для війни проти комуністів.

ФРАНЦІЯ НЕЗАДОВОГО ПРИСТУПИТЬ ДО ОБЕДНАНИХ ДЕРЖАВ

ПАРИЖ. — Французькі урядники сподіваються, що Франція незадовго стане членом Обеднаних Держав. Мовляв, станеться це в той спосіб, що президент Рузвельт і прем'єр Чорчил запросять Де Гола на свою найближчу конференцію, на котрій він підпише з ними спільну заяву.

АЙЗЕНГОВЕР ЗАКЛИКАЄ АЛІАНТІВ ДО НАЙБІЛЬШОГО ЗУСИЛЛЯ

ГОЛОВНА КВАТИРА АЛІАНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Німецькі війська ще далі продираються крізь альянтські позиції. Альянти покищо ще не встигли задержати німецької офензиви, що йде вже сім днів. Цензура далі не дозволяє з мілітарних взглядів подавати останніх подробиць боїв, але тепер уже відомо, що німці захопили поважну частину Люксембургу, оточили важний залізничний узел у Бельгії Бастонь та підсунилися під Ля Рош, отже відійшли від своєї границі на віддалі 35 миль.

Німецьке радіо каже, що на південному крилі німецька офензива звільнена контракама Третьої Армії генерала Петона. Ворог признає теж, що на північному крилі йдуть завзяті бої, але запевняє, що він знищив сім американських дивізій.

Генерал Айзенговер видав драматичний приказ дня, в котрім запевняє свої війська, що німецька офензива зродилася з розпуки, і заповідає, що вона овсім провалиться. Головний командант альянтських військ закликає своїх воювачів обернути цю гру ворога на найгіршу поразку для нього та йти до найбільшої перемоги.

АМЕРИКАНЦІ ЗАВДАЛИ ВОРОГОВИ ПОВАЖНІ ВТРАТИ.

Покищо погода ще далі була неприхильна американцям. Одначе останніми годинами мрака почала вже підноситися, відкриваючи місцями американським воювачам образи страшного знищення, яке вони засіяли в ворожих позиціях підчас мраки. В одному місці наприклад побачили 28 ворожих повзів, розбитих зовсім американською артилерією. В іншому місці вони нарахували аж 60 повзів, поважно ушкоджених; зогляд на те, що ворог потрапив американців висунути до цієї позиції, він буде мотти деякі з них направити.

Коли німецькі повзи віхали в одно містечко, американські воювачи скидали на хребти повзів з горішніх поверхів домів п'ять-гальонові бляшанки, повні газиліни. Як бляшанка розбивалася, витікаюча з неї газоліна запалювалася від розпаленого заліза повзу і спричиняла експлозію повзового збірника газоліни або його магазину амуніції. Американські воювачі попридумували різні способи воювання. Їх механічний талан стає їм у добрій пригоді. Нині вони справді експерти воювання проти повзів.

НІМЦІ ДОНОСЯТЬ ПРО НОВУ РОСІЙСКУ ОФЕНЗИВУ НА БАЛТИКУ.

ЛОНДОН. — Берлінське радіо подало в п'ятницю вечером, що Червона Армія відкрила зимову офензиву, кинувши 270,000 воювачів проти німців у Лотві. Тимчасом московське радіо доносить про наступ Червоної Армії в Чехословаччині, де вона підійшла на віддалі 9 миль до залізничного вузла Луценца.

Як каже Берлін, бої в північно-східній Європі досягнули вже Східної Прусії. Німці кажуть, що на Мадярщині російські війська підійшли вже на дві милі до Скешфергервару, котрий вони називають ключем південно-західної оборони Будапешту.

БРИТАНІЯ ПОКЛИКАЄ ШЕ ЧВЕРТЬ МІЛІОНА ЛЮДЕЙ ДО АРМІЇ.

ЛОНДОН. — Прем'єр Чорчил заявив газетам, що британський уряд вважає за потрібне покликати до британської армії ще 250,000 воювачів для потреб армії в 1945 році.

Газети звертають увагу, що Британія вже тепер має процентово більше людей в армії, ніж котрабудь з Обеднаних Держав. Вони добачують у новім наборі рекрутів доказ, що Британія зневірилася в скорі закінчення війни.

БЮТЬ ПО ПРОМИСЛОВИМУ ЯПОНСЬКОМУ ЦЕНТРИ НАГОІ.

САЙПЕН. — Американські суперфортеці вдарили по фабриках літаків у місті Ногої на японському острові Гоншу. Стрінулися вони підчас рейду з найзавзятішим спротивом ворога. Проти американських бомбовиків вилетіли просто горди японських боєвиків. Японське радіо казало, що в рейді брало участь сотка бомбовиків. Не дивлячись на число атакуючих японських боєвиків, вони не встигли зломати формації американців.

ВІДТИНАЮТЬ ЯПОНЦЯМ ВІДВОРОТ НА ЛЕЙТЕ.

ГОЛОВНА КВАТИРА НА ФІЛІПІНСЬКИМ ОСТРОВІ ЛЕЙТЕ. — Війська 77. дивізії посунулися три милі на захід від ормського коритара впалямі порту Пальомпону, з якого японці погли би втікати з острова Лейте. Американська артилерія почала бити по ньому всею силою. Американські воювачи нарахували за тиждень 12,873 трупів японських воювачів. Американська команда каже, що на Лейте гине пересічно кожного дня коло півтора тисячки японців.

НЕНАРУШЕНИМ ОСТАВ ТІЛЬКИ ОДИНОКИЙ ХРЕСТ. — Маємо перед собою частину руйнітального міста Фаенци, славного ще з 15. століття з своїх глиняних виробів, з чого походить теж і назва міста. Воювачі з Ново Зеландії підходять осторожно до міста попри хрест, який зівстав неушкодженим, хоч все інше довкола нього потерпіло від бомбардування.

ШУКАЄТЕ ПРАЦЬ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

“СВОБОДА” (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainan National Association, Inc., at 81-83, Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 10, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Approved for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1948.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRYant 9-0582

Table with subscription rates: PEREDPLATA, SUBSCRIPTION RATES. Includes prices for one year, six months, three months.

За оголошення редакція не відповідає. За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: “СВОБОДА,” P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА КУЛІСАМИ ТЕГЕРАНУ

Чорчолова промова в британському парламенті в першу повоєнний порятокунням світа, а посередню причиною до відкриття засідань, що це й досі в значній мірі закриває те, що сталося на останній конференції Рузвелта, Чорчолова й Сталіна в іранській місті Тегерані.

Передусім саму промову в справі Польщі розглядають не тільки в світлі самого спору за західні границі Польщі, а в далеко ширшому масштабі. Добачують саме газетарі й політичні обсерватори в ній зв'язок з іншими проблемами, передусім за справою повоєнної Греції й Італії; від усіх цих справ всі нитки йдуть в один пункт і сходяться на конференції в Тегерані. Тому й приходять вони до переконання, що це там прийнято рішення, котрих вислідом є теперішня політика Альянтів, себто трьох потуг, у Греції, Італії й Польщі.

Конференцію в Тегерані, каже він, попередили довгі торги між Британією й Росією, в котрих Америка держалася осторонь як невртральна сторона. Британія саме йшло за те, аби Червона Армія почала зо сходу напір на Німеччину саме в той час, як зо заходу на неї почнуть напір Британія й Америка. Росія тоді зажадала від Британії підтримки для російських домагань щодо признання лінії Курзона східною границію Польщі.

Зо справою польсько-російської границі вважали ширше питання розмежування сфери впливів на Балкани. І про це питання теж пішли довші переговори між Росією й Британією, і в результаті тих переговорів Сталін згодився на Британії вільну руку в Греції, якщо Британія дозволить на передагу російських впливів у Румунії. Щодо Югославії, то вона, як країна, що лежить посередині між сферою впливів Британії й сферою впливів Росії, мала стати немовби проблемним місцем суперництва двох великих держав.

Даніел виразно признає, що від тегеранської конференції зайшли збоку Росії події, які важко пояснити, якщо прияти, що в Тегерані прийшло до виразного порозуміння в польській і всіх тих інших справах. Даніел пригадує на те, що московська “Правда” пустила була чутку з Каїра, що мовляв високі британські урядники говорили з нацистичними політиками про сепаратний мир, а цю чутку британський уряд змінив заперечив, а російський уряд не обороняв.

Російська преса потім виступала гостро проти Венделла Вількія за його погляди в російській справі. Потім Росія відкинула оферту Америки бути посередником між совєтсь-

Ще в справі допомоги українським жертвам

Що булоб з Леніном, якщоб він не був знайшов притулку в свободоловній та вільній Швейцарії? Що булоб, якщоб він та йому подібні російські революціонери, чи просто втікачі з царсько-жандармської Росії, не були діставали матеріальної допомоги від людей, що їм співчували як політично переслідуванім? Що булоб з Сталіном, запротореним царською владою на Сибір, якщо йому не помагали звідтам видістатись?

Наводимо нарощне ось ті приклади, бо саме збоку комуністів і комунізуючих іде ще далі ось та огидна кампанія, що звернена проти тих американських українців, що намагаються організувати матеріальну допомогу українським жертвам війни, де ті жертви не булиб. Знаємо, що за царської Росії, що була рішуче людянішою супроти політично „неблагонадійних” людей як є нею червона Росія, були тисячі жертв політичної нетерпимости, яким співчував цілий ліберальний світ. За червоної диктатури рахують ось тих жертв уже навіть не на мільони, а на десятки мільонів! А найбільше їх в Україні. А найбільше їх між українцями.

Уже примітивна людяність вимагалаб, щоби подавати поміч теж і ось тим найнещасливішим з нещасливих. Ось тим, що загинулидесь там у Сибірі як цілком невинні жертви терору червоного московського займанця. Мільони невинного українського люду вправді там уже загинули, але можна би пробувати ратувати хоч частину з тих, що ще живі. Та ледви, чи не може вдатись, бо тамтуди, як показує практика, Москва ніякої допомоги не допустить, хочби її хотів давати навіть сам американський уряд. Значить, що треба рахуватись з тим, що всі ті нещасні жертви муть там таки загинути. Та можна

українців, що опинились в західній Європі в таких краях, де ще Кремлін не є і не буде цілковитим паном, себто там, де теж Злучені Держави та Англія будуть могли сказати, тверде слово. В тому, що на заході має бути, як доносять, аж кілька мільонів українців, а між ними певно багато таких, що вертати до Советів не можуть, бо там жеде їх смерть, то яке в такому випадку повинно бути наше відношення до тих нещасливців? Особливо, коли іде ще про таких, що завжди були вірні демократії. Помінаючи те, що американці ратують засадничо усіх голодних, себто яких би хто не був політичних чи релігійних переконань, то як можна нам, американським українцям, відмовляти допомоги тим, про яких знаємо чи знати будемо, що вони не провинились супроти демократії, що поводитись коректно, що не принесли ганьби українському імені, що терпіли як від нацистів, так і большевиків? А саме такими недолюдками мали би ми бути, колиб слухали комуністів і комунізуючих!

Знов допомоги Україні не могла би спинити ніяка сила, колиб тільки люди могли її післати туди, куди хочуть, себто своїм рідним в Україні. Туди така допомога пішлаб масово й відразу, навіть без агітації, якщо тільки наші люди мали певність, що їхня допомога це допомога Україні й українському народови, а того досі не було й далі нема.

Микола Чубатий. За міжнародний „Бил оф Райтс”

Серед великої кількості критичних голосів про нову міждержавну організацію, що її започаткували в Домбартон Овк та мають даліше переводити в життя, появилася поважна група, що каже, що падування самої сили при порядкуванні світом не принесє бажаного мира на довгий час. Невдоволення мас поневоленних народів мусить невідкладно довести до вибуху нової світової війни, бо при першій непорозумінню між великими державами потугами, за яке непорозуміння вже й нині не тяжко, один з великих держав-спільників схоче використати недоволення мільонів мас новим повоєнним порядком та при помочі тих мільонів гелетів викличе нову світову війну.

Щоб це оминати потрібно подумати теж — перше про забезпечення мінімальних прав кожній окремій одиниці без огляду, в якій державі вона буде жити. Ушлоб це про забезпечення в якійсь формі відомості чотирьох свобод през. Рузвелта. Друга справа це забезпечення мінімальних прав народам, які страять незалежність чи не відзискають теж в теперішній світовій війні. Без забезпечення тих двох основних справ задумана в Домбартон Овк організація буде неповна та стане калієюю.

Найясніше та найбільше радикально поставив це справу рудом бувший підсекретар стану Соммер Велес. Він прямо домагався створення при задуманій організації Опікунчої Ради Обеданних Держав над тими народами, що по цій світовій війні не дістануть повної

свободи. Чорчил грав ролю прокуратора, а американський амбасадор прибрав ролю мовчального невртрального глядача. Сталін міг мовчати, бо Чорчил переконував Миколайчика про все. Колиж Миколайчик став відкладатися до милосердя, просячи за Львів і Вільну, Молотов перервав його словами: „Пощо про це говорити? Це вже було вирішене в Тегерані!”

Миколайчик однак мав ще одну прохоту, що він хотів, щоб іде не вирішено становища Америки в цій справі. З того часу Миколайчик зрозумів, що Америка не є зовсім за те, аби Польща віддала негідно Росії всі землі поза лінію Курзона. Америка є за те, аби вирішення спорів границних відложити до часу по-закінченню війни, бо тепер вона не може гарантувати нікому границі, а по війні, як буде зложений мир, а в ньому встановлені границі, то Америка вже буде зобовязана й щодо границі, якщо вона в відповідній дльє себе спосіб зобов'язати миром договором. Коли Миколайчик пропонував цей стан своєю урядови, його партія рішилася жати, бо на її погляд годиться тепер на американське посередництво виглядало би зробити вражіння, що польський уряд в усій іншій уступає Росії. Дя троьх інших польських партій в уряді Миколайчика пропозиція Америки вдалася невисотарчальною, аби ввійти в переговори з Росією і її західними союзниками. Тоді він зрети зигнував.

народного Бил оф Райтс для кожної людської істоти, в якій вона державі не находиласяб. Міжнародний Бил оф Райтс, говорив Проскавер, повинен би гарантувати кожному мушні, кожній жінці, якої вони не були би раси чи віри, фундаментальні свободи, яких ніякій людині відібрати не можна.

Всі погоджуються, що до ось тих свобод одиниці належить в першу чергу свобода релігійних та національних переконань, свобода від страху, себто право бути безпечним перед органами державної влади, коли людина не провинилася нічим проти державних законів. Даліше свобода до праці та належного прожитку. Даліше свобода слова, преси, тощо.

Бил оф райтс для недержавних народів мав би їм давати право повного та свободного розвою їхньої національної культури, даліше повне право використовувати багатства своєї землі на користь та розвій мешканців тої землі.

Ніхто не сумнівається, що це голоси не тільки здорові, але справедливі. Здорові вони тому, що неможливий тривалий мир при переслідуванні одного народу другим, чи при переслідуванні одиниці державною владою. Подібну ролю для національних відломів та груп мали виконувати перед теперішню війною так звані трактати про охорону національних меншин підписани гольовими державами, що наново доовстали. Трактати про охорону національних меншин мали на увазі тільки справдіші національні меншини, будучи переконання, що по першій світовій війні, по приміненню права про самоозначення народів, не повинно бути народу, який становив би більшість населення та був би без власної держави. Однак меншестіві трактати не були режені, а Ліга Націй не мала сили приневолити когонебудь їх виконувати.

Тепер по цій світовій війні число таких народів збільшилось, бо вже балтійські народи стралили свою незалежність. До кінця війни таких народів може набратись більше. Такими самими будуть ніби самостійні народи, а надійі сателіти могучих держав, отже теж не повної незалежності.

Установлений для всіх недержавних народів. Практична потреба такого статусу охорони народу є потрібна, наприклад, для українського народу, що є так само систематично винищуваний червоними росіянами, як жиди брутальними німцями. Тому видвагаючи потребу охоронного статусу для жидів міжнародний жидівський зїзд зробив також велику прислугу другим недержавним народам світа, бо звернув увагу на неполадану та пекучу справу народів, яким не пощастилося з цієї війни вийти з власною справді незалежною державою.

В такому ширшому розумінню поставив справу жидівського статусу визначний представник американського життя, бувший суддя найвишого суду ньюйорського стейту, Йосиф Проскавер, президент Жидівсько-Американського Комітету, на недавнім святкуванню роковин Бил оф Райтс, в церкві Св. Павла в Істчестер.

В своїй промові він підкреслив конечність прийяття міжнародного Бил оф Райтс для всіх і для совєтських громадян. Тому велика надія, що такий міжнародний статус для народів та для одиниць стане практичною дійсністю.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАїнського НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОВУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРИВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

Advertisement for 'В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА' (In the Claws of the Two-headed Eagle) by O.L. Lugoviy. It is a story set during the Great War, published in two parts. The first part is titled 'Огнем і Кров'.

по більшості опустіли. Живність всіла забрати австрійська армія там, де населення залишилося на місці. Реквірувати останні харчові засоби у селян Паволоцький не наважувався, просто з жалю. До того і грошеві засоби поділили вже вчерпувалися. Годовани виключно травою коні швидко худіли, струпишавили. Люди годувалися, як хто міг, більше блукаючи по лісах худобою, полишеною господарями-біженцями. Але не парікав ніхто. Вояцтво вірило своїм начальникам.

щоб знайшовся хоч один старшина, що про полон думав би. Не на те ми десяток днів товчемося, наче Марко по пеклі. Хто про полон думав, той вже давно туди попав... — Чи всі так думаєте? — Всі! — загули старшини. — Пробиватимемося далі, чей-же пощастить! — А ви? — звернувся Паволоцький до вояцьких делегатів. — Ми, — заговорив старший рядовий 397 полку, — вадше високоблагородіє, рішені витримати до кінця. В полдано, можливо, знайдуться одинічні вояки, що про полон думають. Вони самі від нас відлають. Інша справа полон з необхідності, для врятування життя, коли вже нема виходу, а інша добровільне піддання частинною. Ми поки що уявляємо не аби яку силу. — Молодчина! Як назвище? — Рядовий Михайло Гармаш, ваше в-діє! — Запішіть! — сказав Паволоцький Тинячкевичу. — Я не думаю,

швидкий марш. Думав згрупувати меншу частину з охотників, радше готових на смерть, чим на полон і з ними триматися до останнього. Але на раді йому виявлено довіря понад сподівання. Довіря зніщило його сумніви, побоювання тятару відповідальності за долю п'ятнадцятьох тисяч людських жите, розв'язало руки. Почув себе знов влвнено, видавав рішучі накази. На тій же нараді рішено захопити Камінь-Коширський. Руководила Паволоцьким якесь підсвідомо інтуїція, що у тому місті корпус здобуде все, в чому відчував лекучий недостаток. Колиж би й ні, то всеж бодай підхарчується: у місті є млинці, торгівці збіжжам і склепи певно не порожні. А там покажеться, куди далі рушати. (Даліше буде).

В КОЖНІЙ УКРАїнській ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС “СВОБОДА”.

о. П. Понятини.

ЯК Я СТАВ „ДИРЕКТОРОМ ДРУКАРНІ „СВОБОДИ“?

Спогад. 9)

Але припустивши навіть, що завваги чи міркування редактора „Свободи“ з приводу вбивства президента не були на часі і не конче слушні, то всеж такі вони зовсім це не свідчать, що „Свобода“ була анархістична. Якби редактор був написав, що на світі не треба ніякого державного ладу, що теперішній лад слід удушити засобами вальдів, що не треба ніяких законів, які змушували б до чогось людей, що приватна власність не повинна існувати — оце могли би були вважати за анархізм. Але „Свобода“ чогось такого або чогось подібного ніколи не писала.

Що угро-руські духовники кидали громи на „Свободу“, то власним підложжям було те, що вона завжди займала ясно становище, що український нарід є самостійний, себто відрубний від народу російського; що вона п'ятувала російську пропаганду серед наших імігрантів в Америці; що вона гриміла народне зрадинство; що вона виходила чистою народною мовою; що вона ширла народню свідомість та навчала своє любити і своїм дожити. Колиб „Свобода“ була заскоружлим і назадишким часописом, або колиб вона виходила таким самим, або подібним жаргонним мовою, як виходив Вестнік, то угро-руські духовники не були б ганили та опоганювали. Томуж, що згадані духовники ненавиділи українство взагалі, ненавиділи вони теж „Свободу“, влітку в тих часах українську трибуни в Злучених Державах.

Філадельфійська конвенція настановила директора „Свободи“.

Коли єпископ Ортинський став покровителем і почесним членом такої поважної установи як У. Н. Союз, то здоровий розум рішуче наказував йому (Союзові) рахуватися із тим закороїнням уже упередженим, що його мали до „Свободи“ угро-руські духовники. А можна було також сподіватися коли філадельфійська конвенція вшанувала нашого владуку почесно, то вони будуть дуже зорко стежити за „Сво-

бодою“, щоб її за щось загачили. Та й очевидно не була включена така можливість, що серед загального розбурхання умів наслідком боротьби угро-руських провідників проти єпископа на стовпці „Свободи“ могла попасти припадково, через необережність або просто через недогляд якась стаття або допис, що не конче надавались би до друку. Колиб так напавши появилось було у „Свободі“ якась бодай трохи невідповідне і невмістне писання, то річ певна, що воно могло бути використано для своїх негідних цілей. Угро-руські лідери були переконані на свій лад, що інкриминуваними ними писання „Свободи“ на англійську мову і були заслали його до Апостольського Делегата як доказ на те, що наш єпископ став покровителем і почесним членом такої установи, яка мала своїм органом часопис дуже сумнівної вартости. Крім того могли вороги писати до Делегата, що, мовляв, „Свобода“ має дуже лихе минуле, бо вона була радикальна, соціалістична та анархістична, однак єпископ Ортинський, знаючи досконало про це минуле, не завагався прийняти „гонім“ від У. Н. Союзу. Що в такому випадку пок. Сотер був би скомпромітував та її почесні, наділені йому філадельфійською конвенцією, були для нього справжньою ведмежою прислужкою, про це, здається, не може бути двох думок.

Щоб серед тодішньої, так сказати, часописної метушні довкола єпископа Ортинського запобігти всякій небезпечі якогось промаху „Свободи“, й щоб на будуче вибити з рук угро-руських лідерів зброю, що мовляв, Союзний орган — часопис обезсилюється, філадельфійська конвенція вважала за річ вказати і доцільну настановити священника директором або, точніше кажучи, цензором „Свободи“. Тоді виворилась була така ситуація, що, як то кажуть, треба було й на зимне думати. А втім, у вській й установи воно все так буває, що надзвичайні обставини вимагають надзвичайних заходжень. Коли У. Н. Союз рішився боронити нашого владуку від його ворогів, то конвенція, як Союзове правдовало, коли філадельфійська конвенція вшанувала нашого владуку почесно, то вони будуть дуже зорко стежити за „Сво-

(Дальше буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Концерт Української Музики.

Не знати, де ті наші добрі люди в неділеньку божу диваються, і де в тих воєнних і важких часах шукають духовного вдоволення чи скріплення, коли їх так мало було на „Концерті української музики“ в неділю 3 грудня б. р., в Аудиторії Школи церкви св. Юрія, в Нью Йорку. А шкода! Лісна шкода, бо скрипак-артист Роман Придачеквич приготував гарну програму, а що особливо цікаве, передавав її в дуже оригінальний спосіб, бо пояснював, а потім — грав. Цю методу артист випрактикував уже у своїй поїздці по Канаді, а теж і в різних американських містах, але в Нью Йорку це була новість. І, як нам здається, добра новість, бо вчить пересічного слухача, як слухати, а зокрема познакомяє його з українськими та їхніми творами в такий спосіб, що слухається потім певний твір з більшим зацікавленням. Тому саме ось такі „популярні концерти“ це є культурна робота, яка заслугує на більшу увагу з боку нашого загалу. Що вона припадає слухачам до вподоби, видно було наглядно і в часі ньюйорського концерту, бо хоч слухачів не було баагто, зате долонь не шадлили і такі добре били „браво“ за кожною точкою.

Артист-скрипак Р. Придачеквич виступив з дуже різномодною програмою, яку розпочав своєю „Прелюдією на кант до Почайської Бого-Матері“. Далі відіграв такі свої композиції як „Українську Рандоцію“, „Про Козака Негагу“, „Невістюнка“, „Чабани“ і „Аркан“, М. О. Гайворонського „Коломойка“ і „Анданте“.

Учасники розійшлися з пісню „Боже, великий, єдиний, всім Україну спаси“.

Концерту. Це виступ панни Марії Полянск з піснями з опер та чужих композиторів і з новістю: трьома піснями нашого композитора Михайла Гайворонського, що, як це дивно не виглядає, а були щойно перший раз відспівані в Америці, хоч одна з них скомпонувана ще в 1917 році! Це „Ля собі миленький“, до слів Миколи Голубця і з його діалку „Вірна Любов“. Другою пісню був вірш Б. Лепкого „Колісав мов коліску вітер рідного Поділля“, а третьою „Молитва“ до слів Олексі Стефанівського.

Ось тут вперше відспівані пісні Гайворонського віддала панна Полянск з чуттям і помыслів. Були за це щирі оплески, тільки, на жаль, не було — наддатків.

Усім точкам програми аккомпанювала загальною відомою піаністкою, п-нна Оля Дмитрів, що заслужила сумлінно на призначення, яке й дістала.

СТ. ЛУІС, МО.

Панахида за бл. п. Олександра Кошиця.

У неділю 19 листопада 1944 р. відбулася в нашій українській католицькій церкві панахида за небіжчика Олександра Кошиця. Й відіграв о. О. Беню враз з церковним хором. В панахиді взяли участь братства, повбіравши своїх членів в чорні ленти, а прапори віддали останній поклін пам'яті небіжчика. Це були такі братства: св. Володимира, від. 179. У. Н. С., самостійне братство Пресв. Діви Марії, тов. „Січ“ з У. Р. С. і старше сестрицтво нашої громади в У. Народнім Домі.

Вчасі співу хору слідно було загальний жаль за небіжником, який гостив був у нашій місці з Українським Національним Хором тому 24 роки. Ми мали його між собою гостем дівчі часі його подорожі.

В год. 5. сподулю відбувся в У. Нар. Домі концерт в пам'яті Кошиця, виконаний церковним хором. Промову серед загальної тиші виголосив о. Беню, а Василь Лобуш виголосив свої спомини з життя Кошиця. Іван Була виголосив деклямацію, 8-літній хлопець Роман Василюк пописував

представляє з укословність.

Лемко має такі звуки для своєї мови, що їх не мож віддати.

А вже передали їх на письмі, „що робить“ замість „що робите“, „тверда скала“, замість „тверда скала“ і т. п.

Чим далше на схід, тим повір лемків стає чистіший, тобто зближається до чистої української мови. Так напр. в Сандецькій окорузі найдемо слово „дзецко“ із словацького для дитини; число „тисяч“ перемінено на „тисюнц“, отже польського. Від словаків перейняли теж цілі вислови. Коли борються то кажуть „вера Боже!“, або „на мою душу“. Про вживання слова „лем“, на означення „лише“ ми писали на вступі, бо від нього пішла назва „лемків“.

Розмірно багату слів принесено на лемківщину з Угорщини такі від словаків мадяри. Отже маємо слово „ердек“ — чорт! „серенґ“ — убогий; „сейка“ — сивий угорський віл, і т. п. Крім цього є ще штучно створені слова з мадярського, через додання українських закінчень. До таких слів напр. належать: „бізувати“ — стверджувати (мадярське слово „біз“ — воїстина, напавду); „бірувати“ — судити (мадярське „біро“ — суддя); „серенча“ — шасть (мадярське „серенч“ — шасть на полюванні); і т. п.

Найбільша трудність для вивчення лемківського говору полягає у натиску на перед-послідній склад у слові. Отже тому лемко каже: „Як ся має“ замість „як ся маєте“, або „што робите“ замість „що робите“, „тверда скала“, замість „тверда скала“ і т. п. Чим далше на схід, тим повір лемків стає чистіший, тобто зближається до чистої української мови. Так напр. в Сандецькій окорузі найдемо слово „дзецко“ із словацького для дитини; число „тисяч“ перемінено на „тисюнц“, отже польського. Від словаків перейняли теж цілі вислови. Коли борються то кажуть „вера Боже!“, або „на мою душу“. Про вживання слова „лем“, на означення „лише“ ми писали на вступі, бо від нього пішла назва „лемків“.

Зрештою замітки про лемківський говір належать до мовних спеціалістів і в такім загальнім огляді як наш не місце про нього широко розписуватися. Цю розвідку про лемків, написану Олексієм Торонським ще перед 1860. роком, кінчить автор такими замітками: „Про обичаї, моральні засади, повітря і про інші справи, можна писати багато. Але й це, що тут зібране, передаємо читачам, в тім переконанно, що ця мала галузка українського народу, яка ніколи не відчужилася від свого коріння, гідна застанови“. (Кінець).

грою на гармоні і на таких продукціях концерт покінчився.

По концерті відбулася вечеря, а вчасі вечері це виголосили побажання прийним з іменами Михайла, бо це був вечір під св. Михайла. З нагоди такого зібрання переведено збірку і з неї призначено \$25 для У. Конгресового Комітету, на Український Семинар \$10, а ще сестрицтво із свого підприємства дало \$10 на церкву; решта, по оплаченню видатків, передана до каси Нар. Дому.

Учасники розійшлися з пісню „Боже, великий, єдиний, всім Україну спаси“.

Іван Якимів.

БОСТОН, МАСС.

Листопадове Свято.

Були часи в Америці, що в кожній громаді в місяць листопада греміла пісня „Ой таї зажурились Стрільці Січові!“ на знак пошани для українських воєнників за українську державність. Тепер замовкла пісня і лише ще десь-недесь чути спомини недавню минуло. Та наша громада таки відсвяткувала традиційне Листопадове Свято. В неділю, 19 листопада, по Службі Божій у місцевій укр.-прав. церкві відбув нарід докруги стрілецької могили з березовим хрестом та завішеним на ньому дубовим вінком, а о. В. Каскві виголосив зворушливе слово і відправив панахиду. Вчасі відправи пішла збірка, яка принесла \$65. Збирали: С. Чопик, А. Мусяловський, І. Масний та І. Зінюк.

В годині 4 сподулю відбувся концерт церковного Молодечого Хору під управою о. Каскьова, який теж виголосив вступне й кінцеве слово. В середній виголосив святочну промову гр. М. Давискиба, а хор відспівав кількома наворотами стрілецькі пісні з перелітанням деклямацій. Був теж дуєт о. Каскьова (тенор) і гр.

Давискиби (барітон). На концерті відчитано лист одного нашого скитальця, що заблудився якимсь дивом до Мексики. Лист був такий зворушливий, що викликав сльози у присутніх.

Жертви на голодуючих у рідному краю зложили: по \$2: А. Мусяловський, М. Давискиба, М. Вонс; по \$1: С. Чопик, О. Кудрик, П. Бербецький, М. Гуцулак, С. Кучер, І. Виноградник, І. Купчик, Г. Петрейко, І. Берестецький, Д. Кузько, Г. Зварич, А. Івашко, І. Буцяк, Г. Костецький, П. Мороз, А. Попович, О. Січкоріз, І. Турчин, О. Панькевич, С. Поліщук, Д. Зінковський, І. Томаш, П. Ульяк, А. Давискиба, С. Музика, А. Тельська, І. Гримак, М. Давискиба, П. Улашкевич, М. Сіянська, А. Дзюбанюк, О. Школяр, К. Бортник, І. Мигован, К. Ярош, Т. Купчик, К. Жданюк, А. Руда, М. Григорчук, П. Кучер, А. Бербецький, К. Гринок, М. Захаркевич, А. Смарш, Е. Мусяловська, О. Корещька, Марія Гаманюк, М. Майданий, М. Гончарик, Кароліна Тамаш, А. Переходюк, С. Оверко, І. Масний, о. В. Каскві; по 50 ц. зложили: Ю. Роговська, Т. Вонс, С. Козак, Е. Кутна; а Д. Пащак дав \$1.50. До того ще прийшло без іменних жертв на \$1.50, отже разом \$65.

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частях знаменитого повістя Уласа Самчука

Сторін 194. Ціна \$1.00. Замовлення разом з належністю салати до:

„Svoboda“ P. O. BOX 346 Jersey City, N. J.

3 Канади замовлення треба платити американською валютою.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СПАСИБІГ, БАТЬКУ СОЮЗЕ!

Хочу подати слова щирої подяки „Батькові“ у рік святкування його п'ятдесятлітнього ювілею... Власним прикладом могу ствердити, що Український Народний Союз як запомагава організація дбає не лише про поміч в випадок смерті, чи недуги своїх членів, але по своїй спроможі, теж і про їхній моральний та духовий рівень, про їхне освідомлення й знання.

Поміч від Народного Союзу прийшла в часі моїх університетських студій. Правда, була це невелика сума в порівнянні до високих оплат і дорогого удержання на університеті, але вона заважила багато, бо прийшла тоді, коли я найбільше потребувала. То був час, коли я упала із сил; бо приходилося працювати днівми й ночами без відповідного відпочинку й відживлювання. Ще кілька тижнів до укінчення, а тут нема сотика на тарілці страви, ні на дорогу до своїх, або приятелів на долину міста. А колиб і заіхала до них, то чи попросила б їдою? А деж і відваги взяти, щоб за гроші просити? О ні, краще терпіти голодування! Ще кілька тижнів... і я осягну це, за чим та мрія, чого так ширю бажала роками. Ще трохи... Чейже Господь Всемогучий не опустить. І тут, в ось таких прикрх хвилинах приходить підмога, моральна й матеріальна поміч у формі стипендії з Народного фонду Українського Народного Союзу. „Батько“ зрозумів потребу своєї дитини, що тут, без батьків, стреміла до набуття знання.

По скінченні студій мені довелося працювати в лабораторії, де впродовж чотирьох років я пізнала чудні наукові гайки на полі вітамінів. Праця мандала мене з кожнім днем, хоч рівночасно я відчувала, що в мене, як жінки, є ще й друге покликання. Я вийшла заміж, стала матір'ю. І тепер учуся далі, але вже не з книжок і досвідів на звирятах і бактеріях, але з дійсного життя.

„Every dime and dollar not vitally needed for absolute necessities should go into WAR BONDS and STAMPS to add to the striking power of our armed forces.“ — FRANKLIN D. ROOSEVELT, President of the United States.

least 10% of your pay every payday!

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ПРИГАДКА

В СПРАВІ КОНКУРСУ НА УКРАЇНСЬКУ ПОВІСТЬ З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ І КАНАДІ.

Подається до відома інтересованих, що 31. грудня 1944 року кінчиться речинець, до якого треба надіслати рукописи українських повістей, згідно з проголошенням свого часу конкурсом, розписаним на підставі ухвали річного засідання Головного Уряду У. Н. Союзу, який призначено суму \$1,050 на конкурсів премії. Імя і прізвище автора, що вислає рукопис повинно бути подане в замкненій ковертці, яку треба вислати разом з рукописом на таку адресу:

SVOBODA P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

ЗАКЛИК

до Українського Громадянства міста Нью Йорку і Околиць! УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЦЕНТРАЛЯ В НЮ ЙОРКУ, Ілк.

якої головною ціллю є збудувати в місті Нью Йорку величавий та модерний Український Нар. Дім, якого брак на кожному кроці так гірко дається відчувати, закликать отсею дорогою всім місцеве та околиці українське громадянство, всіх наших бизнесменів, представників наших Організацій як світських так і церковних, а зокрема всіх тих, що вже закупили або думають закупити Уділи на згадану будову, на

ВАЖНІ ГРОМАДСЬКІ ЗБОРИ

що відбудуться в останній день цього старого року, В НЕДІЛЮ, 31. ГРУДНЯ (DECEMBER 31, 1944) точно від години 2-гої до 5:30 пополуноді В ШКІЛЬНІЙ АУДИТОРІЇ ПРИ 217 ІСТ 6-та ВУЛИЦЯ В НЮ ЙОРКУ.

На тих Зборах окрім прилюдного вручування Уділів нового У. Н. Дому всім тим, що їх закупили, порушиться справа місяця, площі і п'ляні відносно самої будови тощо. Памятаймо на великі слова нашого Генія Тараса Шевченка, що тільки „В СВОЇХ ХАТІ СВОЯ ПРАВДА!“ ЗА УРЯД У. Н. ЦЕНТРАЛІ: Д. Попів, пресд.; П. Задорешкський і П. Сокальчук, містопресд.; А. Пасичник, кас.; А. Дубас, фін. секр.; М. Малетич, рек. секр.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—BErgen 4-0237—BRyant 9-0582

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сушні робітники обов'язані мати посвідку, що вони є до порядку. При переїзді до менше сушних робіт мусять мати крім цього згоду У. С. Емплімент Сервісу. Критичні робітники потребуєть теж обох посвідок.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Досвід непотрібний

ЯК ПОРТЕРІВ

РОБІТНИКІВ

ДОБРА ПЛАТНЯ

ПОСТІЙНА РОБОТА

Робітники з важкої воєнної роботи мусять мати доказ звільнення

FEDERAL TELEPHONE & RADIO CORP. 591 BROAD STREET, NEWARK, N. J.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

МУЖЧИН!

МУЖЧИН!

ПОТРІБНО ЗАРАЗ

ЯК РОБІТНИКІВ

ПРИ ВАЖКИХ ВОЄННИХ МАТЕРІАЛАХ

Досвід не треба

ДОБРА РОБОТА!

ДОБРА ПЛАТНЯ!

WESTERN ELECTRIC CO. 900 Broad St., Newark, N. J.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Робітників — Фабрика Фарб 80 іб на годину 35-40 36th St., Astoria, L. I.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК. Н. П. — Укр. Нап. Зап. Помогите Тов. Дистер, від. 361, повідомляє своїх членів і членів, що річні збори відбулися в суботу 30 грудня...

АНСОНІЯ. КОНН. — Тов. Запорозька Сп. від. 67, повідомляє всіх своїх позаміських членів, що на річних зборах 10 грудня вибрано...

КОМУНІКАТ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ

СПИС ЧЛЕНІВ ТА ЖЕРТВОДАВЦІВ ПО ДЕНЬ 30. ЛИСТОПАДУ 1944.

3) СПОМАГАЮЧІ ЧЛЕНИ

- В. Салезький \$ 5.00
Богдан Катамай 10.00
Д-р Л. Цегельський 10.00
Л-ні Ю. Мавська 5.00
Анна Чорний 5.00
О. Приймак 5.00
Текля Кобзар 5.00
Роман Слободян 10.00
Розалія Вещал 5.00
Ксеня Королішини 5.00
Олена Коцюба 5.00
Марія Пасича 5.00
Марія Колісник 5.00
Д-р Н. Петухович-Гайворонська 5.00
М. О. Гайворонський 5.00
Лев Пасичанський 5.00
Л-ні А. Білоус 5.00
П-ні А. Понятини 5.00
Д-р Л. Мишура 15.00
Навдіна Д. Сирій 5.00
Ст. Куропась 5.00
П. Качмар 5.00
Кат. Качмар 5.00
М. Чемний 5.00
Р. Пристай 10.00
А. Лемішка 17.00
Г. Пасяків 5.00
В. Діак 5.00
І. Форис 5.00
П. Кізел 5.00
О. Королішини 5.00
І. Андрусевич 5.00
С. С. Побутицький 5.00
І. Компаньчій 5.00
Т. Зантов 5.00
С. Хитязь 5.00
П. Золотухівський 5.00
Н. Зань 5.00
Д-р Т. А. Кібіз 5.00
П. Дунаєвський 5.00
І. Столяр 5.00
А. Павчак 5.00
М. Андрусевич 5.00
С. Рупа 5.00
С. Дулька 5.00
Т. Сисак 5.00

Table with 2 columns: Name and Amount. Lists names like П. Пашковський, М. Паранч, М. Рибак, Анна Дедівда, Марія Діаоха, Барбара Хлопак, п-ні Т. Езуско, п-ні А. Погоровські, п-ні А. Крапівські, І. Марія Карчинські, Т. Кат. Стряк, І. Штурер, Л. Сидко, Анна Коникевич, Софія Рекрутас, М. Бузіак, Е. Швайковський, В. Стасиніс, М. Чашур, М. Микитюк, П. Микуняк, Л. Пондінглюк, О. Франків, М. Каламар, І. Карлович, Н. Наровський, В. Ізвинський, Марія Демидчук, о. В. Б. Довгович, Гр. Левуш, п-ні А. Біш, Ніц Семютюк, о. І. Г. Врублевський, о. С. Мусячук, Харитина Мазепа, П. Гречаник, М. Кураліна, П. Курко, О. Федорко, С. Федорко, В. Дерзанин, А. Стефанів, С. Вишневський, І. Шостак, П. Дмитрів, І. Кіналь, о. Н. Сіменович, М. Федюк, Т. Долішній, Т. Маринка, А. Сміт, о. В. Лотович, Гр. Кашуба, о. М. Кінаш, Марія Кінаш, Т. Радиский, М. Балабан, В. Гіль, П. Нестор, Анна Гусар, А. Данилюк, І. Сікорка, І. К. Андрусевич.

Table with 2 columns: Name and Amount. Lists names like Д. Шульга, С. Кузік, Слава К. Галан, Т. Котур, П. Пилипів, П. Павліч, Т. Гнатів, М. Пуків, М. Мельник, Е. Команішини, В. Залозький, Юлія Калыницька, Марія Ткачук, Марія Дятлада, Кат. Кардаш, Кат. Хомік, Варвара Шундровська, М. Новаковська, Анна Хіміяк, В. Чахта, Л. Сидорак, А. Хіміяк, І. Іванюк, І. Белень, С. Кондрат, Т. Колодницький, О. Бернадін, О. Чикета, о. Марсел Вагнер, Кларда Олешинська, І. Я. Цидлик, Н. Селеган, Гр. Малайяк, Т. Шпікула, П. Васильовський, М. Баран, Т. Кривчак, Д. Максимак, І. Карпа, В. Лояк, О. Кочур, М. Ошшук, Т. Чорній, Д. Залозанний, С. Німбала, Д. Галанчич, М. Мурашко, Н. Горній, О. Машталер.

ТАРЗАН, ч. 1086. Двоій.

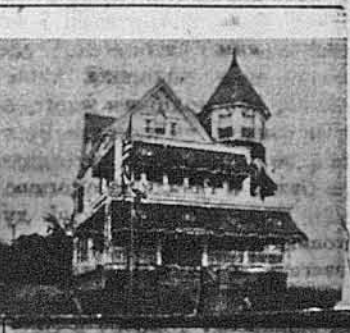
Випродаж Книжок

ІСТОРИЧНІ, СЕНЗАЦІЙНІ І ВОЄННІ Оповідання,

- Лотоцький А.: Кужал і меч. Істор. повість з кінця 15 і поч. 16 віку \$ 80
Мельник-Матвій Микола: За рідне гніздо \$ 25
Франко Іван: З вершин і низин, збірник поетичних творів Івана Франка... \$ 32.50
Шевченко Тарас: Кобзар, з портретом автора, сторін 707, оправлений \$ 50.00
Маршчін Іштван: Теорія Тараса Шевченка, в 3-ох томах, в оправі \$ 20.00
Пранкляні Іштван: Лічєня домашніх звірят. Практичний порадник \$ 25.00
Вончко Марко: Маврус. Повість \$ 45.00
Біч Рекс: Залізний шпях. Повість з англійського. Опр. \$ 1.00
Богдан Лепкий: Маршчін Пашкевич, з ілюстраціями, брош. \$ 35.00
Франко Іван: Лис Микита. \$ 50.00
Великий Сончик з Нумерами. Брош. \$ 40.00
Мілоні Сніг. Український Сонник. На підставі Халдейських, Єгипетських та Перських джерел. Без нумерів. Брош. \$ 60.00
Поліянич Б.: Кімната з одним входом. Сензаційна повість \$ 50.00
Поліянич Б.: Товариші у війні. Сензаційна повість \$ 40.00
Церковні Пісні з нотами, на всі свята-щодня року, брош. \$ 50.00
Рахункова книжечка \$ 50.00
Рідне Слово, збірка новел і оповідань українських авторів, бр. \$ 75.00
Д. Дорошенко: Славянський Світ у його минулому й сучасному, в трьох томах, брош. \$125.00, опр. \$150.00
П. Куліш: Чорна Рада, хроніка з 1663 року, повість з ілюстраціями, бр. 75 центів, опр. \$100.00
Ю. Федькович: Люба-Згуба, повість, опр. \$ 35.00
І. Сорокати: До Сладу і Приславі \$ 30.00
Г. Хоткевич: Каміна Душа, повість, брош. \$150.00
Чайковський А.: Не було виходу. Історія одної парцелляції. Оповідання з галицького життя \$ 35.00
Чайковський М.: За сину сонця. Фант. оповідання. Опр. \$125.00
Червона Іван: Люди з Чорним Панебінням. Повість. Прощ. \$ 40.00
Вибір творів Ю. Федьковича. Брош. \$ 40.00
Франко Іван: Оповідання. Зміст: Малий Мирон, Грицева шкільна наука, Оловень, Борис Граб і інші \$ 65.00
Чехов А.: Оповідання. Переклад О. Бабій \$ 25.00
Филіпчук І.: За Сан. Іст. оповідання, 2 томи \$ 40.00
Кисілевська О.: Швайцарія. Короткі загальні уваги про Швайцарію \$ 20.00
В цій книжці є багато оригінальних фотографічних знімків, так що кожний може з неї довідатися багато про життя у Швайцарії \$ 20.00
Филіпчук І.: Будинний Дерв'як. Історична повість з XII віку. Бр. \$ 70.00
В. К. Т.: ТРОПАРІК або Півручниця Церковного Світу \$ 30.00
Гребінка Е.: Чайковський. Історична повість. Опр. \$125.00
Грінченко Б.: Сонячний промінь. Повість \$ 65.00
Володимир Баргінський: Скошений Цвіт. Віймок з галицьких образків \$ 60.00
Георгій Д.: Спомини з сербського фронту. Дивні пригоди австрійського вояка \$ 35.00
Дежеліч В.: Софію вибрав. Історична повість з часів візантійського царства. Переклад М. Фірака. Опр. \$ 125.00
О. Луговий: Візантійська Кухарка (Cook Book) \$ 75.00
Косач Юрій: Сонце в Чигирині. Повість про декабристів на Україні. З послілим і примітками М. Голубини. Брош. 50 ц. Опр. \$ 75.00
Короленко В.: Серед ліхтарів людей. Повість \$ 50.00
Ткачук В.: Сиді чина. Нариси \$ 40.00
Омельський Юліан: Золотий лев. Оповідання \$ 30.00
Підмогильний В.: В епідемічному барачі. Нарис. Цей нарис молодого талановитого автора маює як неможна краще атмосферу, в якій живе сучасне покоління на Україні \$ 30.00
Самчук У.: Волинь. Том 1. Куди тече та річка. Брош. \$150.00
Том II. Війна та революція. Брош. \$175.00
Дойль К. (7 книжечок): 1. Душегубство в Абеї Грондж. 2. Пестра Стяжка. 3. Захований Клейнод. 4. Чоловік з Бізною. 5. Вітлий палець. 6. Шість Наполеонів. 7. Танцюючі фігури \$ 75.00
Дулько Ф.: Краса життя. Оповідання \$ 20.00
Керуад Д.: З тавром убийниці. Повість, переклад М. Лотоцький. Це книжка пригод благородного чоловіка, закінченого судбою в дилку країни північної Канади \$ 80.00
Лепкий Богдан: Писання Богдана Лепкого, з портретом автора і з нарисом його літературної діяльності, написаним В. Веринвелею. Том I. Вірші, том II. Проза. В полат. опр. \$50.00
Кобиланська О.: За ситуаціями. Повість \$ 50.00
Кібіз Іван: Кайдашева Сім'я. Повість. Опр. \$125.00
Поліянич К.: Розрита душа. Оповідання з латицького життя \$ 30.00
Білозерський О. П.: На передодні. Іст. повість. Частина I і II. Брош. \$100.00
Будлинський В.: Нерозлучні. Оповідання з другої половини XVII століття. Частина I і II. Брош. \$ 80.00
Білозерський О. П.: Проти зарону. Повість на тлі подій 12-го віку \$ 50.00
Косач Ю.: Триніада чета. Оповідання \$ 50.00
Кучинський Р.: У зборіх Бескиду. Повість зі страшенного життя. Бр. \$100.00
Новіков О. Прібой: Цуцма. Перекл. з російського. Частина I і II. Опр. \$25.00
Майрік Г.: Голем. Оповідання. Опр. \$150.00
Свидицький А.: Люборачьск. Сімєйна хроніка. Опр. \$150.00
Чайковський А.: Відлїачисє. Опов. з козацької давнини. Брош. \$100.00
Крушельницький А.: Змагання. Повість. Брош. \$100.00
Олійн Гарнович: Ілюстрована Історія Лемківщини \$100.00
Антонович В.: Коротка Історія Козаччини з ілюстраціями і картою України. Брош. \$ 65.00
Островський В.: За грошем. Оповідання \$ 50.00
Шевченко Т.: Гайдамаки з порт. автора і ілюстраціями. Брош. \$ 50.00
УВАГА! Порцї книжки продаємо по цінах тут поданих без опусту.
Замовлення разом з належитістю слати до:
P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

КОЛЯДИ ЩЕДРІВКИ
— на —
РІЗДВО ХРИСТОВЕ
— і —
БОГОЯВЛЕННЯ
з додатком
пісень страстних, воскресних і інших пісень церковних.
Ціна 35 центів.
Замовлення wraz з належитістю слати до:
"Свобода"
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

КУПІТЬТЕ ВОЄННІ БОНДИ
ДАРОМ
ВИШЛЕМО КОЖНОМУ ЗРАЗОК (SAMPLE)
КАРПАТСЬКОГО ЧАЮ
з найлішого гірського зілля, на вимогання жодулка, печінок і нерок. Велика пачка коштує 50¢.
● ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ, природне средство припорувають тм, що терплять на внертній кашелі, білкі горла і залууху. Пачка коштує 50¢.
● ЗІЛЛЯ НА БОЛОЧИ НОГІ. Дуже помічне. Як його уживати, надруковано на кожній Велика пачка 50¢.
● МІШАНІ КОРНІЯ, на нестрастність, брак апетиту, корчі. Добре також на запад до горівак. Пачка 50¢.
Маємо всікі лічничі зілля, дїстє, шїт, кору, ягоди, корінь, ладан, живицю і т. д.
Замовлення посилайте на адресу:
UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
801 SPRINGFIELD AVENUE,
corner Harrison Place
IRVINGTON, N. J.
Phone: ESsex 3-9090

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
і вище
ОБСЛУГОВЕМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИК
заряджує погребени по \$150
ціні так инакшій як
ОБСЛУГА НАКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-8568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrose 5-6577

СТІННІ КАЛЕНДАРІ
ВЖЕ МАЄМО КАЛЕНДАРІ на 1945 рік.
Чудові Краєвиди, Патріотичні, Релігійні. Свята зазначені червоно, історичні зазначені синьою. Ціна одного календаря з переслікою 30 центів.
6 календарів \$1.50.—12 календарів \$2.50.—25 календарів \$4.50.—50 календарів \$8.00.—100 календарів \$15.00.
РІЗДВІЯНІ КАРТКИ „Христос Родився“, в формі книжечок з відомими віршами; ціна за дозін 60 ц. 50 карток \$1.75. 100 карток \$3.00 з переслікою.
Замовлення посилайте до:
UKRAINIAN BAZAAR
170 E. 4th St., New York, N. Y.

Тарзан і Тайго кицунєся на себе. Тарзан знає, що він буде слашвий, як йому вдасться вирватисє з життям.

Звір був великий і могутній, Тарзан менший, а його одинокана надія — його мозок.

Скрутившисє хитро, Тарзан схопив Тайга іззаду.

Здавалося, що незадовго Тайго піддасться, або згине. Та сталася дивна річ, дала перевагу горилєви.

WHEN A REMARKABLE THING HAPPENED, TO GIVE THE ADVANTAGE TO THE GORILLA. SOON IT SEEMED TYGO MUST SURRENDER OR DIE.